

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefracate se refuză. — articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor: un șir petit 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 234/1921 M.

(177) 1-3

CONCURS

Prin concluzul congresual din 5/18 Octombrie 1921 Nr. 39 s'au sistemizat **trei (3) posturi de referenți la consistorul mitropolitan**, pentru senatul bisericesc, școlar și episcopesc. Referenții au caracterul și retribuția asesorilor consistoriali, adică salar de bază Lei 2200 lunar, bani de cuartir și adause de scumpe.

Pentru întregirea acestor posturi publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român». Dela recurenți să ceră să fie bărbați bine pregătiți și probați pe terenul vieții bisericești-școlare. La cerere vor alătura documente privitoare la nașterea, la calificarea și la activitatea lor de până acum. Cererile sânt a se adresa, în termenul deschis, consistorului mitropolitan, în Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 45.

Sibiu, din ședința plenară a consistorului mitropolitan ținută în 23 August 1922.

Consistorul mitropolitan

Odată și acum

(=) Cucernicul păstor de suflete al satelor ardelenne din trecutele vremi, mai mult sau mai puțin nenorocite, își povățuia turma blândă și îngăduitoare, îndreptând în căile cinstei pe cei rătăciți, împărțind mângăere obidiților, alinare sbuciumaților, îmbărbătare șovăitorilor și îndemn de înfrânare pătimășilor. Vorba lui, cu deosebire în anii de mari nenorociri, era vorbă sfântă pentru tineri, ca și pentru bătrâni.

Statornicia preotului nostru de a-și împlini datoria, l-a înzestrat cu înrăurirea aceea nețărmurită asupra ființelor, cu care venea în necurmată atingere. Credincioșii, la cea mai mică strămtorare, se apropiu cu încredere de casa primitoare a preotului, care avea astfel mereu prilej să desfășure părțile în veci mântuitoare ale învățăturilor creștine.

A sosit apoi, pe neașteptate, marele război. Anii săi de val-vârtej au format pentru toată lumea o școală bună și o școală rea. Mijloacele sale brutale și sângeroase au produs în suflete schimbări prea repezi, și prin urmare de multe ori exagerate peste măsură.

Săteanul român, odată așa de cum-pătat în vorbă și port, s'a lăpădat dintr'odată de această cuminte înfrânare; — ba, în multe cazuri, se dovedește aproape săl-

bătăcit în moravuri. Pare că se molipsește de patimile «coducătorilor» din luptele electorale, sau din adunările politice, unde vorbitorii, în aprinderea lor «patriotică», se cred scutiți d'a-și mai alege vorbele, prin care își judecă adversarii. Au, va să zică, și țărani noștri pe cine să imiteze și pe cine să se razime, când îi vedem că se ridică insolent împotriva chiar și a preoților, pe care odinioară erau obișnuiți să-i asculte și să-i urmeze cu smerenie în orice împrejurări.

Neapărat, o lume veche a dispărut, ca să dea naștere unei lumi înnoite în toate. Ramurile neamului românesc nu se mai întind risipite, — ci eată, alcătuiră deodată un singur și măduvos pom. După război, după revoluții în mai toate statele, după mișcări degenerate ici-colo în bolșevism, respirăm aerul de libertate, — trăim timpul legilor agrare, ale votului obștesc și ale altor reforme, care urmează să modifice cu desăvârșire fața țărilor și firea oamenilor.

Este cât se poate de natural așadar ca și poporul român din Ardeal să se prezinte într'o formă, care în multe puncte se deosebește de-a înaintașilor săi din epoca păcii și a subjugării de veacuri.

Ce conduită se impune păstorului ardelean în noua stare sufletească a păstorilor săi izbăviți de robia politică a fostelor state stăpânitoare?

Interesul bisericii este ca preotul să caute a cunoaște și a înțelege tot mai bine caracterul poporului său, în noua lui situație, să promoveze și bunurile materiale, nu numai sufletești, ale credincioșilor, căci necazurile traiului și dările cătră stat cer dela cetățeni o producțiune economică foarte abundantă. Preoțimea să și mai îndrepte atențiunea asupra îngrijirii ce se dă orfanilor și invalizilor, se cercezeze cu sfatul — mai vărtos în lipsa medicilor — pe cei îmbolnăviți și pe cei cu defecte mo ale. Tuberculoza, alcoolismul și alte rele și nevoi, ofer larg câmp de lucrare pentru iubitorii de oameni, cari și-au luat osteneală d'a se adânci cât de puțin în cunoașterea legilor sociale și de igienă. Greutățile traiului, scumpetea zilnică ne învață despre folosul cooperativelor, despre importanța industriei de casă, — și despre alte chestiuni însemnate, aduse de vremile moderne și de obiceiurile sale ispititoare.

Stând în slujba unei biserici purtătoare de idei democratice, preotul ortodox nu va simți mare greutate să se adapteze timpurilor de după război, — va avea firește, ca urmaș al lui Hristos, totdeauna în vedere scopul ideal urmărit de

biserică și învățăturile ei fundamentale dela care nu se poate abate sub nici o condiție.

Aici se ivește din nou necesitatea *predicilor bine întocmite* și a conferențelor culturale, organizate cu plan și sistem stabilit înainte.

Biserica, prin evanghelia sa și prin propoveditorii ei conștienți, este în orice timp și loc, chiagul care adună la olaltă inimile celor buni. Sarcina propoveduirii n'avem decât s'o împlinim cum cer legile ei: cu răbdare și cu liniște, ca reprezentanți deplin înțelegători ai unui mare și sfânt așezământ, care voește cu tărie să și păstreze rostul de factor hotărâtor în mersul de înaintare a lumii.

Intru pomenirea Marelui Ștefan Voevod al Moldovei

— Serbările din Bucovina —

Sâmbătă am primit din Putna următoarea telegramă:

Joi, în 8/21 Septembrie 1922, s'a oficiat la mănăstirea Putna solemn parastas pentru odihna sufletului în veci neuitatului Domn al Moldovei ȘTEFAN CEL MARE, întemeietorul episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Au luat parte la înălțătoarele festivități:

I. P. S. Sa mitropolitul Moldovei Pimen, PP. SS. LL. episcopii Nicolae al Clujului, care a organizat această mare pomenire, Visarion al Argeșului, Platon al Dunării de jos, Ipolit al Rădăuților, Teodosie al Romanului, ministrul cultelor dl C. Banu, ministrul Bucovinei dl I. Nistor, stareții mănăstirilor bucovinene, membrii consistorului mitropolitan din Cernăuți, membrii consistorului eparhial din Cluj, numeros cler din toate eparhiile țării și locuitorii satelor din împrejurimi.

Slujba privegherii a fost oficiată de PP. SS. LL. episcopii Visarion al Argeșului și Platon al Dunării de jos. Ear parastusul a fost săvârșit de tot clerul numeros, în frunte cu mitropolitul Moldovei.

Cuvântări, potrivite cu însemnătatea zilei, au rostit: episcopul Nicolae al Clujului, mitropolitul Pimen al Moldovei, părintele Ion Lupaș, colonelul Marcovici, diaconul Vasca, și părintele Alexandru Munteanu, din eparhia dela Oradea-Mare.

Starea actuală a bisericii rusești ortodoxe

II.

Comisarul de justiție Kurski a dat ordin (24 August 1918) ca toate bisericile și comitele religioase să-și piardă dreptul lor juridic. Numai singuraticilor li se mai permite să adune câte ceva pentru cumpărarea de lucruri de folos bisericesc. Proprietățile de obiecte de cult ale tuturor bisericilor și ale comitetelor bisericesti au trecut în administrarea sovietului local care le eliberează numai spre folosire, fără de plată, comunităților bisericesti. Tot ce nu aparține numai scopurilor serviciului bisericesc — se naționalizează. Cărțile bisericesti au să se predea autorităților locale bolșevice.

Este interzisă ținerea oricărui serviciu religios, a oricărui serviciu ceremonial religios, aplicarea oricărui semn religios în localurile administrației de stat sau publice. Sovietele acordă sau nu dreptul de procesiuni religioase. Din biserici sânt înlăturate toate obiectele, cari «ar putea ofensa simțământul revoluționar», ca d. e. numele și inscripțiile ctitorilor din dinastia țarilor și a servitorilor lor. Din toate școlile, afară de seminariile teologice, s'a înlăturat religiunea. Toate lefurile profesorilor de religie s'au șters. Școlile bisericilor au trecut în administrația sovietului local sau a comisariatului pentru cultura poporului.

Biserica n'a putut să opună rezistență. De aceea mulți preoți au ajuns în mare mizerie. Mulți sânt siliți să învețe o meserie — altora le asigură existența colecte publice între credincioși. Cu rechiziționarea locuințelor și a proprietății preoților nu fac bolșevici nici o excepție. Bisericile private și capele, atât de numeroase în Rusia, au fost prefăcute în case particulare, în școli și spitale. E posibil că într-o bună zi o să se închidă și bisericile cele mari, pe lângă toată afluența cea mare a cetățenilor din clasa burgheză.

Paquet prezice o vreme când Rusia va fi scuturată de frigurile revoluției ca Franța pe vremea revoluției, când bisericile au fost câteva vreme folosite ca grajduri și magazine, iar în catedrala Notre Dame din Paris a putut fi arătată, în mijlocul aplauselor, o femeie goală, pe altar, ca zeița înțelepciunii. Nebunia nu cunoaște margini.

Paquet prezice — pe lângă toate aceste constatări — o viață religioasă în viitorul mai îndepărtat. Dacă n'ai nutri optimismul acesta, ar fi peste putință să suportă stările de acum. De ani de zile au luptat cei mai buni în Rusia la eliberarea bisericii din cătușele țarismului și contra tradițiilor încremenite în formele vechi, bizantine. Vladimir Soloviev crește mereu în vază în Rusia actuală, cu scrierile sale filozofice-teologice. Soloviev încearcă să împrospeteze tradiții dispărute din cercul vieții sufletești ale Europei apusene. Dânsul a adus în discuție reunirea bisericilor creștine.

Între conducătorii mișcării nouă bisericesti, mai liberali, sânt foștii procurori Samarin și Kartacev. Cel din urmă, care a fost și închis în temnița Petru și Paul, a avut mare

succes cu prelegerea ținută în 1916: «reforma, reformațiunea și împlinirea bisericii».

Caracteristică pentru creșterea interesului general pentru problemele bisericesti este și răspândirea bibliotecii religioz-filozofice (broșuri ieftine), redactate încă în decursul războiului de Sovoselov.

În actuala biserică rusească, cel puțin în cercurile sus puse, mai dăinuiește spiritul programelor lui Pobiedonoscev. Și-au trăit însă traiul programele acestea, ca și visurile politice panslaviste. Mult a stricat autoritățile ortodoxe rusești răspândirea tratatelor filozofice, religioase ale lui Tolstol. Masele lucrătorilor și țărănilor ocolesc astăzi biserica, poate din instinct fiindcă își dau seamă că biserica rusească încă nu s'a priment.

Clasa burgheză dorește o renaștere a bisericii.

Se manifestă năzuințe de reforme în sânul bisericii ruse. Așa d. ex. sânt tendințe împotriva liturghiei prea lungi, pentru predică, pentru introducerea corului comun, pentru o colaborare cu elementul mirean în administrarea bisericii, și o mai mare activitate a elementului feminin la ajutorul social.

«Într-o Rusie viitoare, care va fi învins criza actuală, se va manifesta biserica renăscută ca o organizație a vieții religioase întinseite».

Nr. 7251 Bis.

CONCURS

Pentru îndeplinirea unui post de profesor, având ca specialitate studiul biblic al T. N., la seminarul arhidiecezan «Andreian» teologic din Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Cererile de concurs sânt a se înainta la Consistorul arhidiecezan însoțite de următoarele documente în original:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de maturitate din școlile secundare.
3. Absolutor teologic.
4. Absolutor dela universitate, sau dela academia teologică.
5. Diplomă de profesor.
6. Alte eventual documente recomandatoare.

Retribuțiunile sânt cele normate pentru profesorii seminariali.

Sibiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 5 Septembrie 1922.

Consistorul arhidiecezan.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de econom-inspector al realităților la consistorul arhidiecezan se publică concurs.

Retribuțiunile lunare împreunate cu acest post sânt următoarele:

1. Salar de bază Lei 1050.
  2. Indemnizație de chirie 20%, 25% sau 30% dela salarul de bază după cum reflectantul este necăsătorit, căsătorit fără copii, sau căsătorit cu copii.
  3. Spor de scumpete Lei 300.
- Doritorii de a reflecta la acest post să și înainteze până la 28 Sept. (11 Oct.) a. c. consistorului arhidiecezan în Sibiu, cererile lor însoțite de următoarele documente:

1. Extras din matricula botezaților.
2. Atestat școlar despre calificațiunea ce o are.
3. Eventuale certificare de serviciu.

Sibiu, din ședința plenară a consistorului arhidiecezan ținută la 5/18 Septembrie 1922.

Consistorul arhidiecezan

Dela conferențele preoțesti

— Din Chesler —

Ținându-și preoții din cercul prim religios Șeica mare, al despărțământului Mediaș, la 7/20 August 1922 a treia conferință religioasă în Chesler, au servit în sobor utrenia și sfânta liturgie. În legătură cu evanghelia zilei a rostit o înălțătoare cuvântare părintele Iacob Terchilă din Copșa mică despre datorința izvorâtă din dragostea creștinească de a ierta unul altuia. Poporul a ascultat cuvântarea cu mare luare aminte.

La ora 2 p. m., întrunindu-se poporul în curtea bisericii, s'au servit preoții sfânta rugăciune pentru înmulțirea roadelor pământului, sfînțindu-se totodată crucea ridicată din partea părintelui local, Nicolae Manovici, la intrarea în curtea bisericii, în amintirea părinților săi.

După terminarea sfintei rugăciuni și stropirea credincioșilor cu apă sfînțită, ține părintele Ambrosie Suciuc din Agârbici o disertație despre instituțiile culturale, scoțând în expunerea sa la iveală însemnătatea casei culturale ca așezământ cultural și moral.

Disertația părintelui Suciuc, compusă cu deosebită măiestrie, și-a și avut rezultatul dorit; poporul, însuflețit în urma cuvintelor aalese și pătrunzătoare ale părintelui, și trezit în sentimentul lui național în urma vorbirii patriotice

FOIȘOARA

O propunere

Înaintată „Asociațiunii” în ziua de 15 Iulie 1922 la ședința plenară a secțiilor științifice-literare.

de Horia Petra-Petrescu
(Sfârșit)

Citatele acestea se vor putea spori. Nu țin ca numai ele să figureze pe plăcile comemorative — dnii secției istorice vor avea frumoasa misiune de a selecționa astfel de citate din bogatele colecții istorice — am vrut numai să arăt care poate fi spiritul citatelor, cari vor fi încununat de flori și remarcate de opinia noastră publică, în fața noastră și a străinătății.

Inchipuiți-vă că aceste plăci vor fi desvelite, pe lângă o festivitate potrivită, că societățile noastre culturale își vor da în tâlnire le aceste solemnități, că ne vom îngrijii ca telefonul și telegraful să ducă mai departe știrea despre aceste festivaluri. Cetățenii patriei noastre vor vedea în afișarea aceasta de veci a pasagiilor acestora o întărire a adevărilor exprimate. Asupra celor recalitrânți, deocamdată, va avea citatul din

scrierile sau vorbirile bărbatului luminat al neamului său *propriu*, efectul unei scuturări din amortire, al unei doftorii. Unii vor râde la început — căutând să zeflemisească, — dar mai târziu vor cântări, totuș, argumentația unui Eötvös, Széchenyi, St. Ludw. Roth, Mocsáry și nu vor urma orbește o directivă, care după chiar sfaturile și convingerile conaționalilor lor, duce la un dezastru și mai mare...

Un răspuns mai nimerit la desvălirea stătuilor iredentiste din Budapesta nu s'ar putea da, decât cu desvălirea acestor plăci comemorative — medicină — și totodată ca semn de *recunoștință*, că «românul ține minte» o vorbă cuminte.

Un efect și mai mare pentru lămurirea opiniei publice din țara noastră îmi promit din propaganda cu cinematografele. Acum când statele se îngrijesc ca pe calea cinematografului să capete nutremânt sufletesc milioanele de spectatori, în școli, în căsări, în teatrele de cinematograf, este cinematografia o forță de care trebuie să ținem seama și să o folosim cât se poate de bine.

«Ministerul muncii și ocrotirilor sociale» ne aduce la cunoștință că are intenția de a trimite o serie de automobile cu aparate de cinematograf prin sate, în diferite județe, ca să facă propagandă pentru profilaxie, pentru lupta

împotriva boalelor de tot soiul. Armata română are un serviciu de cinematografie, care se pregătește să adune în arhiva sa și să răspândească prin Casa școlilor și «celelalte instituții culturale» (spune comunicatul din jurnale) filme instructive despre regiuni, fabrici, operații militare, etc. «Fundațiunea culturală Principele Carol» promite peste mult 3 luni de zile filme culturale din laboratoarele «Fundațiunii». «Liga patriotică a elevilor secundari» își propune de asemenea înființarea de cinematografe educative. Vestile acestea numai bucura ne pot. Să mergem însă mai departe: În «Transilvania» noastră a făcut propunerea dl V. Stoica, în legătură cu propaganda culturală, ca «biroul (de propagandă) să facă aranjamentele, în caz de nevoie va impune prin autorități, ca toate cinematografele din țară să aibă în fiecare reprezentare cel puțin câte 200 metri de film cu subiect din viața țării noastre, furnizat de secția fotografică și cinematografică».

Ideia aceasta mi se pare foarte salutară. Inchipuiți-vă un program de acesta. Într'un ținut unde românii sânt priviți ca niște trogloditi, fiindcă cetățenii, în urma jurnalelor și a șovinismului, n'au avut putința să vadă sau audă ceva frumos, ceva caracteristic românesc, se impune chiar — o impunere care va da roade bogate, spre binele tuturor — se impune un

a părintelui Teofil Holerga din Frâua, grăbește și cu bucurie contribuie cu subscrierile sale la înființarea acestei instituțiuni în comună.

Fiind timpul înaintat, și după ce se înscriu ca membri peste 40, se amână înscrierea de noi membri pe ziua de 14/27 August 1922, rugându-se din partea prezidentului, harnicul învățător din loc Nicolae Călugăru a sta în ajutorul părintelui Nicolae Manovici întru ducerea la bun sfârșit a celor întreprinse.

A fost o adevărată sărbătoare ziua de 7/20 August pentru credincioșii noștri din comuna Chesler, văzând pe părinții lor sufletești în mijlocul lor, cari din depărtări aleargă cu inima curată, acum ca și în trecut, să varse lumina dătoare de viață în sufletul lor.

Unele mișcări în biserica luterană din Ardeal

Nu este ferită nici această biserică de acțiunea celorce vânează suflete în turma credincioșilor ei.

Sașii, credincioșii acestei biserici, sânt însă bine instruați și bine pregătiți, pentru că încercările străine să nu izbutească a le reduce numărul.

Organizați în constituția lor bisericească, deși se ivesc și la dânsii fii rătăciți, totuși unii se întorc earăș la biserica lor. Puțini credincioși, ai acestei biserici, s'au făcut sectari, mai ales adventiști. În unele comune abia 1-2, în altele cevaș mai mulți. Unii dintre ei stau mai mult ascunși, și convin în secret cu frații lor din alte comune din cauza boicotului cu care sânt amenințați de conaționali lor. Ei nu refuză, până sânt puțini să împlinescă îndatoririle față de biserica străbună.

Românii noștri rătăciți lucrează mai pe față, — sașii sânt mai timizi și șovăelnici.

Sectarismul este și la ei adus și lătit de cei întorși din America, și din Rusia unde au fost prizonieri.

Sectarismul până acum nu a prins rădăcini nici între sași. Micile neînțelegeri se înlătură cu iscusință. Unde se ivesc cazuri mai grave, acolo au ieșit la față locului oamenii cu trecere ai bisericii, mirenii în funcții bisericești și de stat, deputații lor, cari cu toții își împlinesc angajamentele luate asupra lor, — astfel discordia și neînțelegerile se aplanează și dispar, ca și când n'ar fi fost. Eată o procedare, care poate servi și altora de învățătură și model.

Nu s'au ivit în sinul bisericii acesteia, nici rupturi și treceri la biserica rom.-catolică. Un singur caz, pe cât afiu, s'a întâmplat în comuna Hosman, jud. Sibiu, unde o familie de sași bogați a trecut din supărare, la confesiunea rom.-catolică, testându-și unul din membrii familiei toată averea comunității bisericii rom.-catolice ce s'a înființat. Așa au edificat biserică, ear casele testătorului s'au transformat în locuință pentru preot și călugărițe, cari făceau pe dascălii și misionarii.

Mai departe nu s'a întins membrii comunității; din contră, prin moartea unora s'au împuținat și în scurtă vreme parohia va fi văduvită de credincioși.

program cu puncte ca acestea: «Șezătoarea» lui Tiberiu Brediceanu, cinematografiată și întovărășită de gramofonul cu ariile noastre naționale. Scene din «serata etnografică». Corul din Selște, cu fotografii cinematografice a portului de acolo. Puncte cu «Miorița», cu «Inelul și năframa», cu «Meșterul Manole». Obiceiuri românești. Corul lui Vidu din Banat, al lui Dima din Cluj. Oamenii noștri de seamă. Sborul lui Vlaicu, cu aparatul său. Alți inventatori români: d. e. Constantinescu cu sonicitatea lui, care revoluționează industria în zilele noastre.

După câteva luni, după ce a fost informat astfel un ținut de frumusețea portului, a datinelor, despre capabilitățile spirituale ale popoului nostru — mai poftescă să se apropie agitatorul șovinist să propage ura neîmpăcată — au să-i răspundă țărânii unguri și bulgari, și de orice neam ar fi ei: nu-ți credem, noi știm că nu spui drept. Am avut pe cei buni și frumoși din neamul lor în satul nostru, în orașul nostru — cu aceștia vrem să lucrăm, spre binele comun!

Pentru ca epoca aceasta să se apropie, pentru ca să ne cunoaștem mai bine și noi de noi, și ca să ne cunoască și străinii în adevărata noastră lumină, cred că «Asociațiunea» este chemată în primul rând în Ardealul nostru, de aceea propun ca:

1. dacă i s'ar da puțința să colaboreze la

în zilele din urmă se notifică o nouă trecere compusă din credincioșii comunei Bruiu, jud. Târnava-mare. Cauza acestei treceri ar fi produs-o birul bisericesc urcat. Acești sași «uniți» cu Roma, sânt cercetați de preotul romano-catolic din apropiere, din Agnita, de naționalitate ungară, care le împlineste serviciul divin precum și alte servicii ocazionale. Se semnalează unele incidente petrecute între sași vechi și noi. Preoții proseliți se recrutează din unguri sau șvabi maghiarizați și crescuți în seminariile romano-catolice: Sânt cunoscuți ca șoviniști și dușmani a tot ce nu e unguresc și adict al papei din Roma. Când acestora li-ar succede să se vâre între sași, ar lucra la desnaționalizarea lor, așa cum lucrează cu șvabii din Bănat

Eugeniu Munteanu

Nr. 7045—1922

(178) 1—2

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **controlor la oficiul casei arhiepiscopale** se publică concurs nou.

Doritorii de a reflecta la acest post să-și înainteze până la 5/18 Octomvrie a. c. consistorului arhiepiscopalean în Sibiu, pe lângă indicarea pretenziunilor de salariu, cererile lor însoțite de următoarele documente:

1. Extras din matricula botezaților.
2. Testimoniu de maturitate, despre absolvarea unei școle comerciale.
3. Eventuale certificate de serviciu.

Sibiu, din ședința plenară a consistorului arhiepiscopalean ținută la 5/18 Septemvrie 1922.

Consistorul arhiepiscopalean.

Școlile confesionale

Despre rezultatul anchetei școlare dela Blaj, *Unirea* publică următorul comunicat:

1. La școlile confesionale gr. catolice române, cu învățători confesionali, statul întregeste salariile, conform legii în vigoare.

2. La școlile confesionale gr. catolice române, unde nu sânt învățători confesionali, statul, în înțelegere cu autoritatea bisericească competentă, va detașa învățători statificați. Acești învățători stau sub jurisdicțiunea autorității bisericești tot timpul cât funcționează la școlile confesionale. Cazurile disciplinare se vor rezolva de autoritatea bisericească, de acord cu autoritatea de stat.

3. Comuna bisericească e datoare, în sensul legii și al regulamentului școlar arhiepiscopalean, să dea tot aceea ce a dat și până acum: locaș, curățit, încălzit etc., precum și partea de salariu cuprinsă în foaia de emolumente.

Asupra acestei «înțelegeri» rămâne, bine înțeles, să se declare și dl ministru al instrucțiunii și se speră, că ea va fi aprobată.

desvâlirea unor plăci comemorative ca cele contemplate mai sus, în orașele noastre, să-și dea consensul și să colaboreze cu cluburile politice și cu «Societatea scriitorilor români»;

2. să ceară — conform dorinței dlui Stoica, ca statul să impună la toate cinematografele din țară, la fiecare reprezentare, cel puțin 200 metri film cu subiect din viața țării noastre — așa cum e schițat mai sus;

3. să sprijinească din răspuneri propaganda pe calea cinematografului în satele noastre și între minoritarii noștri — împreună cu societățile culturale surori.

Alte puncte, cari ar putea fi atinse aici — fiind de conținut, în parte, politic, nu se țin de sfera de activitate a «Asociațiunii».

Unul din capetele cele mai deștepte ale Franței moderne, Anatole France, a spus după războiul mondial: «Se întâmplă adeseori că oamenii se sugrumă întreolaltă din cauza cuvintelor pe cari nu le înțeleg. S'ar îmbrățișa, dacă ar putea să se înțeleagă». — Să pregătim și noi, cu mult puținul nostru, epoca aceasta fericită...

Ungaria a fost admisă în Societatea Națiunilor, în urma declarației solemne a reprezentantului maghiar, că Țara ungurescă va respecta tratatele și învoielile internaționale.

Știrile zilei

Predică în catedrală. Dumineca trecută, fiind prima Duminecă după începerea anului școlar, luând parte la serviciul divin toți elevii dela numărătoarele școale din localitate împreună cu profesorii, la finea sfintei liturghii I. P. Sfințitul nostru mitropolit Nicolae, mănecând' dela cuvintele: «așa a iubit Dumnezeu lumea, cât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede într'însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică», li-a ținut o frumoasă și instructivă predică, care a făcut adâncă impresie atât asupra elevilor cât și asupra credincioșilor.

Iancu comemorat în Viena. Duminecă în 17 l. c. societatea academică din Viena, România Jună, a sărbătorit cu mare cinste aniversarea de 50 de ani dela moartea lui Avram Iancu. Deminează s'a oficiat în capela românească parastas, la care au participat toți membrii coloniei române din Viena, în frunte cu ministrul legăției noastre dl Cantacuzino și generalul Lupu. După amiază s'a dat o reușită serbare în localul societății România Jună.

Aviz. *Comitetul Reuniunii române de muzică din Sibiu roagă Onor. membri din nou, ca să participe la adunarea generală care se va ține Sâmbătă în 30 Sept. n. c. la ora 6 p. m. în sala festivă a Asociațiunii. — Este datorința fiecărui membru a se prezenta la această adunare.*

Neînțelegeri între frați. Se vestește din Iugoslavia, că principele Gheorghe al Sârbiei, fratele regelui Alexandru, este decis să ia numele de om particular, Gheorghe Caragheorghevi, luptând împotriva curții regale și a guvernului. Gheorghe Caragheorghevi va candida pe lista opoziției pentru a fi ales deputat al scupștinei.

Aviz Surorilor de Ocrotire. Se anunță că adunarea generală a Societății Surorilor de Ocrotire se ține în 28—30 Sept. 1922 la Cluj.

Comitetul.

† Nicolae Marin. În Caransebeș a încetat din viață colonelul i. r. Nicolae Marin, în etate de 74 ani. A fost înmormântat în 15 l. c. cu pompă cuvenită. Defunctul fusese, în toată vremea, cunoscut ca unul dintre cei mai înflăcărați români în fostul corp al ofițerilor austriaci. Din averea sa a lăsat o parte însemnată pe seama liceului caransebeșan «Traian Doda». Odihnească în pace!

Distincțiune. Doamna Agnes Măcelariu a primit din München, dela Uniunea țării, în semn de recunoștință pentru sprijinul dat la îngrijirea mormintelor eroilor, o medalie comemorativă artistic executată în argint alpaca.

Constituire. Societatea de lectură «Andrei Șaguna» a elevilor seminarului arhiepiscopalean teologic «Andreian» ortodox român din Sibiu s'a constituit pentru anul școlar 1922/23 în ședința ținută la 8/21 Septemvrie a. c. sub prezidiul I. P. C. S. arhimandritului Dr. E. Roșca, director seminarial, în modul următor: Președinte Dr. V. Lazărescu, profesor; vice președinte Ș. Vlad c. III; notar I I. Demian c. III; notar II I. Rusu c. I; cassar P. Alisie c. II; controlor N. Frateș c. III; bibliotecar Gh. Zemora c. II; vice bibliotecar P. Sopa c. I; econom I. Isacu c. II; în comisiunea literară: V. Bucur; A. Giurg'uca și S. Savu din c. III; I. Dinu, S. Florescu și V. Susa din c. II; D. Achimescu, T. Ciuruș și F. Popovicu din c. I.

Convocare. Convoc pe baza Ș lui 41 din statutele Asociațiunii, adunarea despărțământului *Nocrich*, care se va ține la 1 Octomvrie n. 1922 ora 2 p. m. în sala festivă a primăriei comunale din Nocrich, cu următorul program: Deschiderea adunării și raportul comitetului cercual despre activitatea desp. în anul expirat. Prelegeri, despre ținerea cărora să se avizeze la timp scrisul. Înscieriunea de membri noi. Reconstituirea comitetului cercual pentru noul period de 3 ani 1922/23—1924/25. *Eugeniu Munteanu*, delegatul comit. central al Asociațiunii.

Nu este vorbă de mobilizare, — anunță *Viitorul* din București, — ci numai de măsuri ce se iau în vederea modestelor *defilări* de trupe pentru încoronare.

Târg de vite. În comuna *Șeicamare*, în județul Târnava-mare, începând cu luna Septemvrie 1922 se ține în fiecare *prima Miercuri* a lunii, împreună cu târgul regulat de porci, și *târg de vite.* *Primăria comunală.*

Desarmarea. Liga Națiunilor, întrunită la Genova, a admis propunerea dlui Jouvenel, după care înainte de a se ajunge la desarmarea efectivă, societatea națiunilor trebuie să lucreze la desarmarea morală: trebuie întâi ca germenii de ură, desastrele economice să fie înlăturate, uniunea vama și intelectuală a tuturor popoarelor să fie înfăptuită, și pe urmă să se treacă la desarmare.

Teatru în Sibiu. Trupa teatrală a dlui director *V. Popp* din Cernăuț a deschis seria reprezentațiilor sale, în teatrul sibian, Sâmbătă în 23 I. c. În primele seri s'au jucat drame și comedii, scrise în timpul mai nou. Piese, studiate și reprezentate cu deosebită îngrijire de un personal artistic bine ales, sânt cercetate de numeroși iubitori de distracție și de artă teatrală. Se vor da și piese clasice și opere nouă. Reprezentațiile încep precis la ora 7 $\frac{1}{2}$ seara.

Aurelia Cionca Pipoș în Ardeal. Sibienilor le este hărăzită o sărbătoare sufletească pentru seara de 7 Octomvrie 1922. Dna Aurelia Cionca-Pipoș își începe turneul de toamnă și dă un concert și în orașul Sibiu. Arta muzicală a pianistei A. Cionca este cunoscută prea bine și de publicul sibian. Ca fetiță de 5 ani a început să viziteze copilul-minune și ne-a încântat de pe atunci cu tonurile izvorâte de sub clapele de fildeș. De atunci și până acum a străbătut faima Aureliei Cionca tot mai departe. Este o plăcere să răsfoiești seria de recenzii a concertelor date de dna A. Cionca Pipoș: sânt pretutindeni laude scrise de pene autorizate muzicale. Bilete pentru concert se găsesc la librăria *Krafft*, care este impresariul în Sibiu.

Banca Centrală. Filiala Sibiu, și-a mutat birourile și cassa într'un local frumos și spațios, modern aranjat în Piața Regele Ferdinand Nr. 14. — În Strada Cisnădiei Nr. 7. II. și în Strada Turnului Nr. 33 nu mai susține birouri. Onorații clienți sânt rugați a se adresa și a veni de aci înainte numai în *Piața Regele Ferdinand* Nr. 14.

O revistă franco-română: „Lutetia“. A apărut numărul prim al unei reviste, chemate să ne fie de mare ajutor. S'au gândit vreo câțiva oameni de inimă cum ar putea să dea publicului românesc lectură aleasă franceză, pe lângă toate preferurile fabuloase ale cărților și revistelor franceze, și au ajuns la un acord cu revistele de seamă din Franța, câpătând autorizația să retipărească articole alese, în întregime sau reasumat, într'o revistă, care să se tipărească în Iași și care să se numească „Lutetia“ (numele vechi, roman, al orașului Paris). În fruntea mișcării stă prof. univ. dl *N. Șerban*, care a înființat totodată și un cerc de apropiere culturală franco-român: „Lutetia“. Numărul acesta al revistei se prezintă în condiții bune. Profesorul *Oprescu* dela Cluj are un studiu despre *Molière*, dl *Iorga* ne vorbește despre „Sufletul românesc modern“: *Eminescu*; un profesor rus descrie starea disperată a intelectualilor ruși din exil, în fața bolșevismului; alt scriitor ne vorbește despre teoria lui *Einstein* ș. a. Liceele, școalele comerciale superioare, internatele noastre să aboneze această revistă, precum și toți aceia, cari au dragoste față de scrisul francezesc și vreau să răspândească cunoștința lui între noi. Apare odată pe lună. Un an 150 Lei, jumătate an 100 Lei. Administrația: Iași, str. *Buzdugan* 2.

Apa de beut. Dela primăria orașului Sibiu primim: De oarece afluența apei din izvoarele de munte scade din zi în zi, în așa măsură că nu se mai poate ajunge nici prin măsuri de închidere, se conduce apa și din stabilimentul din valea *Șevisului*, cu începere de *Duminecă* în 24 I. c. *dimineața*; apa a fost analizată de repetate ori bacteriologic și s'a constatat de ireprosabilă; se și ozonizează înainte de a fi condusă în oraș. Uzina de ozon este în stare de exploatare și funcționează perfect. Acelei părți a populației, care nu se simte destul de liniștită prin aceasta, îi stă liber să fearbă apa de beut înainte de consumare. Apeductul va fi închis până la alte dispozițiuni dela ora 8 seara până la ora 6 *dimineața*. În cazul unui incendiu se va redeschide conductul imediat, afară de aceasta se află pregătite în curtea economică a orașului trei sacale pline de apă pentru orice eventualități.

Ospiciul de stat al alienațiilor, Sibiu

Nr. 3013—1922

(174) 1—1

Concurs

La Ospiciul de alienații se caută un copist sau copistă fără familie. Se cere a cunoaște perfect limba română în scris și verbal, și să poată scrie la mașină.

Retribuțiunile sânt: 330 Lei în numerar; o porție vîpt cl. II, locuință 1 cameră, încălzit și luminat.

Cererile instruite cu certificatele despre serviciile din trecut și prezent se vor înainta Direcțiunii ospiciului până la 5 Octomvrie.

Se preferă persoane necăsătorite.

Direcțiunea ospiciului:

Dr. Preda.

Nr. 285/1922

(176) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II a *Loman*, protopresbiteratul *Sebeșului*, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele sânt cele fasonate în coala B. pentru dotația dela stat.

Concurenții au să și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul satorit subsemnatului oficiu protopresbiteral, și să se prezenteze, cu observarea dispozițiilor Regulamentului pentru parohii, înainte de alegere, poporului în biserică spre a celebra, respective a cânta și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral al *Sebeșului* în înțelegere cu comitetul parohial concertent.

Sebeș, 6 Septemvrie 1922.

Sergiu Medean,
protopop.

Nr. 129—1922

(160) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III *Pischiuț*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat cu 29 jugh. ecleejic.

Concurenții să și aștearnă cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul arătat, și până în 8 zile înainte de alegere, pe lângă încunoștințarea subsemnatului, să se prezenteze în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Orăștie, 28/VIII 1922.

Oficiul protopopesc ort. român al Orăștiei, în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopop.

Nr. 279/1922

(173) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroh din parohia *Galpâia* în protopresbiteratul *Unguraș*, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Reflectanții sânt poftiți a și înainta cererile instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare a se prezenta în vreo *Duminecă* sau *sărbătoare* în biserică spre a cânta, eventual a celebra.

Unguraș, 9/22 August 1922.

Oficiul protopresbiteral ort. al tractului *Unguraș* în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioil Ghiurițan,
protopop.

(171) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. (treia) *Mesteacăn*, în protopresbiteratul *Zarand*, se pu-

blică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poftiți a și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu prot. în termenul deschis și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare a se prezenta în comună spre a face cunoștința pogorului.

Mesteacăn, la 24 Septemvrie 1922.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial.

Brad, la 25 August 1922.

P. Piso
protopresbiter

Nr. 267/922

(186) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a *Balomir*, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea salarului dela stat.

Doritorii de a reflecta la acest post au a și așterne subscrișului în termenul sus indicat suplicile instruite, conform normelor în vigoare, și a se prezenta la biserică în vreo zi de *Duminecă* sau *sărbătoare* ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cei cu cunoștință de contabilitate vor fi preferiți.

Oficiul protopresbiteral rom. ort. în înțelegere cu comitetul parohial.

Orăștie, 22 Aug. 1922.

Vasile Domșa
protopop.

(171) 3—3

Concurs

În conformitate cu decizia comitetului parohial din 22 August a. c. prin aceasta se deschide concurs pentru ocuparea postului de învățător la școala conf. gr.-or. rom. din *Booz*, tract. *IIa*.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt 300 lei dela biserică, lemne, cuartir, iar restul dela stat. Reflectanții să și înainteze cererile oficiului protopresbiteral al *IIiei*.

Booz, la 30 August 1922 v.

Lazar Ursa
notar al com. par.

Ioaniche Oprean
paroh

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale
Dlui *Ioan Meșianu*, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 30 Lei plus porto postal 5 Lei

Catalogul

cărților și imprimatelor (blanșetelor) din editura și depozitul

Librăriei arhidiecezane

cuprinzând un număr foarte considerabil de cărți bune și folositoare, grupate în XXV de titluri, precum și specificarea de blanșete în afaceri bisericești, școlare și episcopale pentru oficiile protopresbiterale și parohiale, asemenea și pentru direcțiunile liceelor și școalelor primare, a apărut și s'a trimis tuturor oficiilor protopresbiterale.

Se mai află în depozit portretele *MM. LL. regele Ferdinand I și regina Maria*, a arhiepiscopului-mitropolit *Andrei baron de Șaguna*, *Miron Romanul* și *Ioan Meșianu*, și a marelui mecenat *Emanuil Gozdu*, precum și diferite icoane.

Se pot comanda la Librăria arhidiecezană și odoare și odăjdii bisericești, cu prețurile cele mai reduse.

Se publică separat broșurile dela 62 „Bibliotecice se află în depozit.

Comenzile se execută mai avantajos prin rambursare.

Se primesc comenzi și pentru cărți cari nu se cuprind în catalog, procurându-se cu posibilă grabă.

Librăria primește comenzi și pentru procurarea de sigile și ștampile.

Prețul catalogului: 2 Lei, ear porto postal 50 bani

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.